

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

70. An Pontifex possit dispensare, ut simplex Sacerdos conferat Ordinem
Diaconatus? Et privilegia concessa aliquibus Abbatibus conferendi
Subdiaconatum & Diaconatum, an hodie sint revocata per ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

haberet eandem vim ad probandum non possit simplicem Sacerdotem ex commissione Summi Pontificis, esse ministrum sacramenti Confirmationis, quod non nisi ab Episcopo ordinario ministrari potest, & tamen verissima sententia est, id posse committi Sacerdoti simplici, & re ipsa commissum esse. Dico ergo, potestatem conferendi minores Ordines, sicut & Confirmationem, consistere quidem in carattere Episcopali, quando hæc collatio fit ordinariæ, & ex officio, satis est character sacerdotalis. Ad confirmationem, concessis maiori, & minori, negatur consequentiã: quia hæc est Summi Pontificis potestas, ita declarante Ecclesiæ praxi ut concedere possit Sacerdoti simplici facultatem iurisdictionis quasi simul cum character sacerdotali sufficiat ad conferendos aliquos Ordines, & sacramentum Confirmationis: nemo enim dubitabit ita Christum Dominum imituvare potuisse: quod autem intulerit sufficienter Ecclesiæ periculum est.

5. Notandum est hic cum Reginaldo tom. 2. lib. 20. tract. 1. cap. 5. num. 25. Episcopum non posse non Episcopo committere potestatem conferendi Ordines etiam minores, sique committat, nihil fieri: & rationem adducit; quia licet habeat plenissimam potestatem circa corpus Christi Mysticum; circa corpus tamen Christi verum, non habet maiorem potestatem, quam alius Sacerdos. Quia ergo potestas conferendi Ordines supponit potestatem supra corpus Christi verum, iuxta illud quod in cap. ex literis, de excessib. Pralat. dicitur, Pontificale officium sine Altaris ministerio non valere adimpleri, non potest alteri committi, quam Sacerdoti, qui solus habet potestatem supra corpus Christi verum. Ergo, &c.

RESOL. LXXIX.

An Pontifex possit dispensare, ut simplex Sacerdos conferat Ordinem Subdiaconatus?
Et praxi huius questionis adducitur quedam Bulla Papæ, in qua conceditur quibusdam Abbatibus Ordinem Cisterciensis, ut possint conferre Ordinem Subdiaconatus, & Diaconatus Religiosis eiusdem Ordinis. Ex part. 8. tract. 1. Resol. 34.

§. 1. Negativam sententiam docet D. Thomas in 4. dist. 25. Richardus in 4. dist. 25. art. 1. & hæc sententiam esse communem testatur Nauarrus apud Layman lib. 5. tract. 9. cap. 9. num. 4. quam tenent ex neotericis Candidus tom. 4. dist. 4. art. 1. dub. 17. & Molseus in Summa, tom. 1. tract. 2. cap. 2. num. 3. Azorius tom. 2. lib. 3. cap. 48. quest. 16. Sayrus de censuris. lib. 6. cap. 8. num. 8. & alij.

2. Sed ego affirmativæ sententiæ adhaereo quam docet Granados in 3. part. tract. 22. dist. 2. n. 3. & 4. ubi sic ait: Difficultas est, an simplex Sacerdos ex Summi Pontificis commissione conferre possit Ordines maiores? quoad Diaconatum, & Subdiaconatum non pauci sunt qui negant. Alij verò contrarium affirmant, non solum ut possibile, sed ut re ipsa concessum. Nam Ledesma in illo tract. 1. cit. in fine, id docet, affirmans se ita accepisse ab homine fide digno, qui testabatur se vidisse Parisiis diploma, in quo Summus Pontifex concedebat nonnullis Abbatibus potestatem conferendi Subdiaconatum. Refert etiam Ledesma quendam Bernardi Monachum ipsi dixisse, Abbatem sui Monasterij consecuisse ordinare Subdiaconos. Deinde Victorius in Summa, quest. 216. Vidi (inquit) ego Bullam Papæ quibusdam Abbatibus Ordinis Cisterciensis

concedentis, quod possent conferre Subdiaconatum. Et alij dicunt quod Diaconatum etiam. Si hoc ita est, ego dico quod factum tenet, excepto Sacerdotio: alias esset intolerabilis error. Hæc Victorius. Tertio Henriquez c. 23. §. 2. in commentario, inter c. Potest (inquit) Papa simplici Sacerdoti committere, ut ordinet Subdiaconos. Quarto Rodriguez tom. 5. cap. 14. in fine, ait ex commissione Papæ posse simplicem Sacerdotem conferre Subdiaconatum, & Diaconatum. Denique Nauarrus supra num. 1. refert, ante Tridentinum concessum fuisse à multis Pontificibus cuidam Abbati privilegium ordinandi Subdiaconos.

3. Ego quidem ut verum fatear, negare non possum, à Summis Pontificibus fuisse concessum simpliciter Sacerdoti privilegium ordinandi Subdiaconos: quia ita testantur viri gravissimi, & doctissimi. Quod autem id facere potuerit, persuadet tum auctoritas Vicarij Christi Domini, quem in hoc negotio errasse putandum non est, cum sit res gravis, & ad Ecclesiæ mores pertinetatque etiam maxima eius potestas, & iurisdictione, quæ non est in Scriptura, aut Patribus, aut praxi Ecclesiæ restituta, ut nequeat prædictam facultatem concedere, sicut concedit ad Ordines minores. Huiusque Granados.

4. Nec deseram etiam hic apponere verba Ioan. Præpositi in 3. part. de sacrament. Ordinis, quest. unica, dub. 13. num. 120. ubi ita asserit: Victoria asserit se vidisse Bullam Pontificis concedentis quibusdam Abbatibus Ordinis Cisterciensis, ut possent conferre Subdiaconatum, & Reuerendus admodum Dominus Dalgignes, Abbas de N. zelle in Brabantia Gallicana, mihi retulit se vidisse Reuerendissimum eorum Generalem vno die conferentem factum Subdiaconatus Ordinem quinque Religiosis Monasterij Cambrensis in Hannonia Ordinis Cisterciensis. Imò Rodriguez tom. 2. questionum Regularium, refert Bullam Innocentij VIII. anno 1489. quæ concedit Abbati Cisterciensi potestatem conferendi Ordinem Subdiaconatus, & Diaconatus Religiosis eiusdem Ordinis, quam potestatem etiam concedit quatuor præcipuis Abbatibus eiusdem Ordinis respectu Religiosorum sui Monasterij. Eandem Bullam se vidisse refert Vasquez supra, & Maior loco citato, sub finem, asserit per Bullam Pontificis prædictis Abbatibus id aliquando concessum fuisse, mihique affirmavit quendam Religiosum Monasterij de Vaucelles, eiusdem Ordinis Generalis hanc habere potestatem. Idem plures alij Religiosi eiusdem Ordinis mihi retulerunt hac de re à me consulti, quorum testimonium in read eos spectante non potest prudenter reijci, vel eleuari. Et ideo hanc sententiam tenet etiam Opatovius, Ochagavia, Hurtadus, Caramuel, & Auerla locis citandis in seq. resol.

5. Ad auctoritatem vero D. Thomæ, & aliorum, respondeo cum Ledesma, & Granado, eos locutos fuisse de potestate magis generali, & ordinaria, quæ ex decretis iuris Canonici constat; secundum hanc enim non potest Papa concedere privilegium conferendi Ordines maiores; bene tamen de potestate absoluta.

RESOL. LXX.

An Pontifex possit dispensare, ut simplex Sacerdos conferat Ordinem Diaconatus?
Et privilegia concessa aliquibus Abbatibus conferendi Subdiaconatum, & Diaconatum, an hodie sint revocata per Concilium Tridentinum? Ex part. 8. tract. 1. Resol. 35.

H 4 §. 1. Nega

LIBRARIUS
V. N. E.
V. N. E.
V. N. E.
V. N. E.
V. N. E.

Sup. hoc in §. 1. Negatiue responder Turrianus in annot. ad Concil. Nicenum, num. 54. & alij Doctores citati in principio superioris resolutionis. Et in hanc sententiam inclinat Granadus in 3. part. controu. 9. tract. 2. disp. 2. num. 5. vbi sic ait: Si velimus quis petat vterius, an Pontifex concedere possit simpliciter potestatem ordinandi Diaconos. Respondetur, si constaret id factum fuisse à Summo Pontifice, consequenter dicere id potuisse; sed non inuenio sufficiens testimonium: quia priuilegia quorum auctores citati meminere, agunt de Subdiaconatu: & Victoria solum ait, nonnullos id affirmare etiam de priuilegio conferendi Diaconatum. Aliunde vero oblat, communis Theologorum, que id negare videtur, & maior excellentia Diaconatus, quia est Ordo sacerdoti, & inde petit potiori iure Episcopum, vt ministrum. Ita Granadus.

2. Sed affirmatiuam sententiam merito docent Valquez in 3. part. tom. 3. disp. 243. cap. 9. num. 38. Opatovius de Sacrament. tract. de Ordine, disp. 5. num. 14. Ochagavia de Sacrament. tract. unico, de Ordine, quest. 7. num. 10. Hurtadus de Sacram. Ordine, diff. 18. Præpositus in 3. part. de Sacrament. Ordine, quest. unic. et b. 13. num. 122. Vnde doctissimus, & amicissimus Caramuel in comment. ad Regulam D. Benedicti, cap. 6. num. 1626. sic ait. Afferunt communiter Theologi, neminem præter Episcopos posse conferre Ordines sacros, illos, inquam, quos maiores dicimus: contrarium tamen probabilius est legitima praxi consistente, nam Abbati Cistercij, & quatuor primis Coabbatibus conceditur ab Innocentio VIII. anno 1489. vt Subdiaconatus, & Diaconatus Ordines conferant; ille nimirum quibuscumque totius Ordinis, isti suorum Monasteriorum Religiosis. Hoc priuilegium est in praxi, & hodie supersunt qui ad maiores Ordines ab his Abbatibus fuerunt promoti. Ita Caramuel, cui etiam non grauior addere doctum P. Auerfam de Sacrament. Ordine, quest. 2. sect. 3. recte asserentem, quod admissa commissione de Subdiaconatu, consensibus & par ratio apparet etiam de Diaconatu: supponendo nempe vtrumque esse verum Sacramentum, & institutum à Christo: quia adhuc vterque Ordo manet infra Sacerdotium, & de vtroque esse poterat sufficiens convenientia, vt à Sacerdote ex commissione conferri valeant. Imò, qui negabant, Subdiaconatum, sicut & minores Ordines esse Sacramentum institutum à Christo, non relinquebant nisi Diaconatum, quem dicebant esse Sacramentum, & posse conferri per commissionem. Ratio autem, quam affert S. Thomas de omnibus maioribus Ordinibus, quia scilicet habent immediatam relationem ad corpus Christi, & ideo non possit eorum collatio committi simplici Sacerdoti: hæc, inquam, ratio tam de Diaconatu, quam de Subdiaconatu, non probat: sed ad summum procedit de Sacerdotio.

3. Sed an dicta priuilegia concessa aliquibus Abbatibus conferendi Subdiaconatu, & Diaconatu hodie sint reuocata, negatiue respondet Præpositus in 3. part. de Sacrament. Ordine, quest. unica, dub. 13. num. 125. vbi sic ait: Petes, an priuilegium concessum Abbatibus, vt possent conferre Diaconatum, & Subdiaconatum suis Religiosis, sit reuocatum per Tridentinum? Afferit Rodriguez tom. 3. questionum Regularium, quest. 18. art. 4. Valquez cap. citato, in fine.

4. Sed verius est non esse: nam Trident. sess. 2. cap. 10. de reformatione, ita habet: Abbatibus, ac aliis quibuscumque, quantumuis exemptis, non liceat in posterum intra fines alicuius Diocesis

consistens, etiam nullius Diocesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui regularis subditus sibi non sit, Tonsuram, vel minores Ordines conferre, quibus verbis non prohibet, vt Subdiaconatum (si alius conferre poterant) non conferant, neque potestatem circa hoc illis factam reuocet, sed solum ne aliis, quam suis Regularibus Tonsuram, vel minores Ordines conferant. Non ergo tam prohibet ne Ordines conferant, quos ante conferre poterant, quam ne minores certis personis conferant. Ita præpositus, cui adde Caramuel in Regulam D. Benedicti, cap. 6. num. 1626.

5. Verum talia priuilegia esse reuocata, nec amplius esse illis vti, docet etiam ex Nauarro Auerla de Sacrament. Ordine, quest. 3. sect. 3. Layman lib. 5. tract. 9. cap. 9. num. 4. Valquez in 3. part. tom. 3. disp. 243. cap. 4. n. 44. Et quidem in Concilio Tridentino sess. 23. cap. 8. vniuersisque à proprio Episcopo ordinetur. Et cap. 10. non nisi Tonsuræ, & minorem Ordinum collatio permittitur Abbatibus erga solos subditos regulares. Et cap. 12. dicitur de Regularibus: Nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur, priuilegiis quibuscumque quoad penitus exclusis. Vnde addit Nauarrus, quamuis confirmata fuerint priuilegia Cisterciensium à Gregorio XIII. post Concilium; tamen confirmata esse cum clausula restrictiua: Dummodò ipsi Concilio non adferrentur, & ideo non comprehendunt in confirmatione dictum priuilegium ad eum exorbitans, & aduersans ipsi Concilio. Vnde si quis eo vti tentaret, deberentque Ordines per manus legitimi ministri ex integro conferri: quoniam Ecclesie commissio requirebatur, non solum ad licitam, sed etiam ad validam Ordinum collationem. Ita præfati Doctores.

RESOL. LXXI.

An ex commissione Summi Pontificis possit simplex Sacerdos Ordinem Subdiaconatus, & Diaconatus conferre?

Et an de minoribus Ordinibus non sit difficultas, quia modo ea facultas concessa est Cardinalibus, etiam non Episcopis, & Abbatibus exemptis? Ex part. 10. tract. 16. & Miscell. 6. Resol. 22. alias 21.

§. 1. Negant plures Doctores, quos nouissime citat, & sequitur Martinus de Sancto Ioseph in Monita Confess. tom. 1. lib. 1. tract. 3. de Ordine, num. 2. sed affirmatiuam sententiam non esse minus probabilem ego ostendi in part. 8. tract. 1. resolut. 38. & 39. cum multis Doctoribus, quibus nunc addo Leandrum de Sacrament. tom. 2. tract. 6. disp. 4. quest. 18. & 19. Baunium in Theolog. Moral. tom. 4. tract. 3. quest. 9. assert. 3. Palaum tom. 3. tract. 27. punct. 4. num. 10. & Dicastillum de Sacrament. tom. 1. tract. 6. disp. 5. dub. 17. num. 243. & seqq. Sed sapientissimus, & amicissimus Pater Martinus de Elparza S. Theologiæ Professor in Collegio Romano Societatis I. E. S. V. testatur est Mihi Patrem Gallum dixisse, nouissime in Vniuersitate Burdigalensi ab aliquibus Doctoribus, hanc opinionem censura inuictam fuisse; nisi, dum hæc audiui, & ideo iterum dictam sententiam tanquam probabilem admitto; & censuram doctorum remitto censurandam sapientissima Patris Sorbonæ ad defensionem prælatissimi eius filij Magistræ, & Socij, vt vocant Ioannis Ylambert, qui nostram sententiam tenet in 3. part. D. Thomæ, disp. 6. de Sacram. Ordinis,

Quæ hic sit Resolutio- nes antecessores, & in aliis eorum primarum annotatio, num.

Sup. hoc in tom. 2. rr. 5. Resol. 81. §. Obiicit. & seqq.

Sup. hoc lege doctrinam Ref. præterita à §. Sed ego, & Ref. seq. paulo post initium, & in tom. 2. rr. 5. Ref. 80. §. Sed an. & in Ref. 82.